פועלי כל הארצות התאחדו!

זו הדרך

ZO HADEREKH זוהדריך

גיליון 44 / 18 בנובמבר 2026

המהפכה הפוליטית של ברני סנדרס

עמ' 8

על ראש הגנב

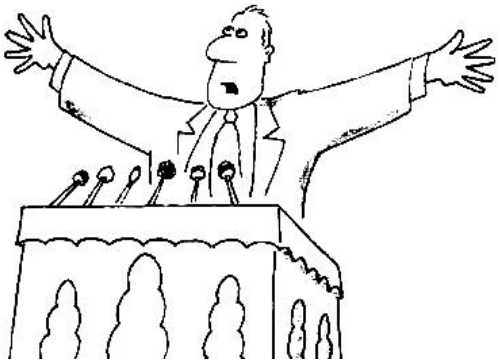
הסיפור האמיתי מאחורי ההשתוללות של נתניהו

הם יורים גם בקשישות

יש מה ללמוד מהצרפתים

דברים בשם אומרם

תראו מופתעים: נתניהו היה ונותר גזען

"האסלאם הקיצוני, זהו האתגר שמפרק היום מדינות באירופה, זהו האתגר שמאיים גם עלינו. הוא מאיים מן החוץ על ידי איראן וגרורותיה, ומאיים מבית על ידי מפלגות איסלאמיסטיות של תומכי טרור. מי שלא תוכל להתמודד עם האיום של האסלאם הקיצוני זו ממשלה שתלויה במפלגות האסלאמיסטיות הללו ששוללות את עצם קיומה של מדינה יהודית'".

מתוך סרטון ראשון של נתניהו לאחר הבחירות, 4.1

מכתבים למערכת

לשחרר את העיתונאים המצרים

השקנו קמפיין התובע שממשלת מצרים תשחרר שישה עיתונאים שנכלאו לאחרונה – ולמעשה את כל 30 העיתונאים שנמצאים כעת בכלא. חלקם כלואים כבר שנים. לפי הפדרציה הבינלאומית של העיתונאים, השותפה שלנו לקמפיין זה: "עיתונאות ביקורתית אינה פשע. דיווח על נושאים בעלי עניין ציבורי, וזכות הציבור לגישה למידע מהימן, מוגנים בידי חוקת מצרים".

יצוין שבין 28 ל-30 בספטמבר 2026, כוחות הביטחון המצריים עצרו שישה עיתונאים שעבדו עבור מצדאקש, ארגון מצרי עצמאי לבדיקת עובדות ואימות חדשות. עבדאללה קאדרי, מוחמד שראף, מוחמד עאדל, אסלאם ברכאת, מוחמד מחמוד ועמר הלאל נעצרו בבתיהם ונלקחו למקומות לא ידועים. הם הואשמו בהפצת מידע מוטעה מטעם תנועת האחים המוסלמים שהוצאה אל מחוץ לחוק, במטרה לערער את הסדר הציבורי – טענות שמצדאקש דוחה. כמו כן, הואשמה מצדאקש בקבלת מימון זר.

ב-15 באוקטובר, האריכה התביעה את מעצרם של ששת העיתונאים ב-15 ימים נוספים בפעם השנייה; פרט לששת העיתונאים שנעצרו לאחרונה, 24 עיתונאים נוספים כלואים מזה שנים ארוכות.

אריק לי, עורך אתר "לייבורסטארט"

לחתימה על העצומה המקוונת:
https://www.labourstartcampaigns.net/show_campaign.cgi?c=5906

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל
zohaderekh@gmail.com
או לתיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

תראו מופתעים: נשבע אמונים לטראמפ

"יו"ר מפלגת ישר גדי איזנקוט הדגיש את מחויבותו לחיזוק היחסים עם ארצות הברית ולשמירה על אופיים הדו-מפלגתי, והבהיר: 'אני מצפה לעבוד בשיתוף פעולה הדוק ופורה עם הנשיא טראמפ וממשלו'. לדבריו, תחת הנהגתו תפעל ישראל להעמקת השותפות האסטרטגית עם ארצות הברית, לחיזוק היציבות האזורית ולקידום שיתופי פעולה במזרח התיכון".

נחום פרי, "מעריב", 4.11

תראו מופתעים: טראמפ אוהב את גדי

"נתניהו ואיזנקוט מאוד דומים במדיניות שלהם... איזנקוט אמר דברים מאוד נחמדים עלי. הוא אמר שהוא אוהב את טראמפ. זאת בהחלט תחרות בינו לבין ביבי נתניהו. נראה מה יקרה".

הנשיא דונלד טראמפ, "פוקס ניוז", 8.11

תראו מופתעים: ישראל נגד העיתונות

"כוחות הביטחון הישראלים צורפו השנה לרשימת 'טורפי העיתונות' של ארגון 'עיתונאים ללא גבולות'".

אורן פרסיקו, "העין השביעית", 7.11

הנשיא דורש שתפתחו את הארנק

"המדינות האלו שהגנו עליהן הולכות לשלם לנו בחזרה את כל העלות שהייתה לנו עבור המלחמה, כי בלעדינו הן לא היו קיימות. בלעדינו, ישראל לא הייתה קיימת. תן לי לומר לך – ישראל לא הייתה קיימת אלמלא דונלד טראמפ, משום שנכנסנו לאיראן עם אותם מפציצי בי-2 יפהפיים לפני יותר משנה".

הנשיא דונלד טראמפ, "סי.בי.אס", 8.11

דור שני לניצולת השואה ולניצול הנכבה

"לפעמים אני מתבדח שאני דור שני לניצולת שואה וניצול נכבה. שני סיפורים היסטוריים שונים בתכלית, שתי טראומות קולקטיביות, שני עולמות של אובדן שנפגשו בבית אחד ונהפכו לחלק מהזהות שלי. אספר עוד קצת על הורי, משום שהסיפור שלהם מתחבר למי שאני היום. אומרים שאדם הוא תבנית נוף מולדתו, אבל אדם הוא גם תבנית נוף ילדותו. הורי הכירו בשנת 1949. שניהם היו צעירים מאוד, חברים בתנועת הנוער הקומוניסטי שנותרו קומוניסטים כל ימי חייהם. הם האמינו בצדקת דרכם ושילמו על כך מחיר אישי כבד. כשהייתי ילד, אחת לשנה היו אנשי שב"כ מתייצבים בפתח הבית ומוסרים לאבי צו ריתוק, שאסר עליו לצאת מחיפה בלי לגשת לתחנת המשטרה ולקבל היתר. הוא נחשב סכנה קיומית למדינה. בכל שנה אותו ריטואל היה חוזר על עצמו. מגיעים אנשי שב"כ, מבקשים שיחתום על אישור מסירה לצו, והוא עומד מולם בחליפה, עניבה ועם הרבה גאווה, מישיר מבט ומסרב בנימוס. בתור ילד הייתי מתמלא בפחד שמשהו רע יקרה, שיפגעו בו, שייקחו אותו. אבל הוא נותר רגוע, בטוח וגאה מול אנשי השב"כ. בלי צעקות ובלי התלהמות. וכך למדתי שיעור מאלף לחיים. למדתי איך לעמוד על שלי בגאווה, איך להיות מי שאני בלי להתנצל, איך לא לזרום עם הרוב רק כי זה הכי קל ונוח. ובעיקר למדתי שיעור באומץ. ועוד לא התחלתי לדבר על האומץ של אמי ללכת עם הבחירות שלה, עם האמת שלה ועם הלב שלה נגד הזרם. ואומץ הוא גם אחת התכונות החשובות שצריך להצטייד בהן שופט, כמוני, בעיקר בתקופות אפלות שבהן זכויות המיעוטים נשחקות ונפגעות — ונדמה לי שאנחנו מצויים בתקופה כזאת".

השופט בדימוס אמיר טובי, "הארץ", 5.11

הצוות המיוחד לגניבת הבחירות: ראש השב"כ זיני, שר הביטחון כ"ץ, ראש הממשלה נתניהו, השר בן גביר והמפכ"ל דני לוי (צילום: רשתות חברתיות)

גניבת הבחירות - הסיפור האמיתי

פרטים חדשים על ניסיונם של נתניהו ומקורביו לפסול את תוצאות הבחירות מוסיפים לצאת לאור. בימים האחרונים נחשף בתחקיר של העיתונאית אילנה דיין, ששודר בחדשות 12, כי ראש השב"כ דוד זיני ביקש לבצע האזנות סתר לחברי כנסת מהרשימה המשותפת במשך שלושה ימים – ערב יום הבחירות, במהלכו וביום שאחריו. ראש השב"כ רוצה כנראה להשיב עטרה ליושנה ולחדש את הריגול אחר חברי הכנסת של המפלגה הקומוניסטית הישראלית (מק"י), כפי שעשתה המשטרה החשאית (ש"ב) בשנות ה-50 וה-60.

לתוכנית ההאזנות הצטרפו השבוע גם זימונים של פעילי הרשימה המשותפת לחקירה בידי שב"כ. כפי שחשף העיתונאי מוחמד מג'אדלה, הפעילים התייצבו לחקירה וגילו שהתשאול לא קשור לפעילות שלהם ברשימה המשותפת, אלא שהשב"כ מנסה לגייס אותם לפעול נגד רע"מ. הפעילים מסרו כי החקירה הייתה פוליטית. אחד מהם תיאר כיצד החקירה הפכה שיחת תחנונים: חוקר השב"כ הפציר בו שייתן לו מידע על רע"מ, ואף ניסה להשתמש בזהות הדתית שלו כדי לדרבן אותו לתת מידע נגד רע"מ והתנועה האסלאמית.

עוד נחשף בחדשות 12 כי גורמים בלשכת ראש הממשלה היו מעורבים במעצרם של שלושה פעילי רע"מ, ששוחררו ללא תנאים וללא כתב אישום כמה ימים לאחר הבחירות. בין השאר התפרסם כי ב-15 באוקטובר, כשבועיים לפני הבחירות, נערכה בירכא פגישה להתנעת "קמפיין הזיופים" בחברה הערבית. בפגישה השתתפו בין השאר עדו נורדן, ראש הסגל של נתניהו, וכן דני גרינברג – עובד לשעבר בלשכת ראש הממשלה שהיה המקור שהעביר את "הראיות" נגד פעילי המפלגות למשטרה.

איש המפתח של הליכוד למזימות בחברה הערבית

יצוין כי גרינברג שימש בעבר ראש הדסק הערבי בליכוד והיה מעורב במזימות של מפלגת השלטון בחברה הערבית. ב-1998, בתקופת כהונתו הראשונה של נתניהו כראש ממשלה, היה גרינברג תומך פעיל בניסיון של אנשי התנועה האסלאמית לבנות מסגד גדול בלב נצרת, סמוך לכנסיית הבשורה. התוכנית הציתה סכסוך עדתי חריף בנצרת, בה חיים נוצרים ומוסלמים בשכנות טובה, ובה החזיקה אז חד"ש בראשות העירייה.

כפי שכתב נחום ברנע ב-2002, "החשבון הפוליטי היה פשוט: התנועה האיסלאמית מתנגדת להשתתפות בבחירות. כיוון שהערבים תמכו בתקופה ההיא במועמד השמאל לראשות הממשלה, החרמת ההצבעה תיטיב עם מועמד הליכוד. הקמפיין להקמת המסגד חיזק מאוד את השפעתו הפוליטית ואת יוקרתו של הפלג הצפוני, אוהד חמאס, של התנועה האיסלאמית. יש אנשים שיראו בקשר שקושרים נגד המדינה יהודים ומוסלמים אוהדי חמאס מעשה בגידה".

השיטות אותן שיטות, נתניהו אותו נתניהו ואפילו גרינברג אותו גרינברג. הסתה, דיכוי וניסיון ללבות שנאה על רקע דתי היו ונותרו אמצעים מרכזיים בארגז הכלים של הימין נגד החברה הערבית. אך הניסיון להשתמש בשב"כ כדי לפסול את תוצאות הבחירות בכללותן בכל זאת חריג בחומרתו ובמסוכנותו. טוב עשו הרשימה המשותפת והתנועה לאיכות השלטון שפנו ליועצת המשפטית לממשלה בדרישה להורות מיד על פתיחת חקירה נגד נתניהו ולשכתו.

השב"כ הפך לסניף של הליכוד

אסור לעבור לסדר היום נוכח הפיכת שב"כ לסניף של הליכוד, המשרת את האינטרסים הפוליטיים של נתניהו. בשבועות האחרונים אכן הייתה בישראל קונוניה לגניבת הבחירות – אך היא התנהלה מלשכת ראש הממשלה.

כפי שאמר יו"ר הרשימה המשותפת, ח"כ יוסף ג'בארין: "הפרשה שנחשפה רק מוכיחה עד כמה חשוב להדיח את נתניהו בהקדם האפשרי. כל דקה נוספת שהוא בשלטון זו סכנה קיומית". עוד הוסיף ג'בארין: "זו התנהלות שמאפיינת משטרים אפלים. החשיפה המטלטלת מעלה חשד חמור לניסיון להפיכה משטרית מצד נתניהו. צו השעה הוא להוציא אותו מלשכת ראש הממשלה. על כולנו מוטלת האחריות לממש את המנדט שקיבלנו ולהוביל להחלפתו".

הרשימה המשותפת מסרה בתגובה לפרסום: "השב"כ הפך כלי פוליטי של הממשלה, אך שיטות הפחדה כאלה לא ירתיעו ולא ישתיקו אותנו". עוד קראו במשותפת להביא לסופה של ממשלת נתניהו: "אנחנו מאוחדים ונחושים מול ניסיונות הפילוג וההפחדה. אנחנו נהיה רשת ביטחון לציבור שלנו, ולא ניתן לאיש להסיט אותנו מהמשימה המרכזית: החלפת הממשלה הזאת".

אסף טלגם

בעזה מחלצים גופות מבין ההריסות

ארבעה הרוגים ושישה פצועים מתקיפות צבא הכיבוש הגיעו בתחילת השבוע (15.11) לבתי החולים ברצועת עזה. בכלי התקשורת הפלסטיניים דווח על הרוגים ופצועים מתקיפה ישראלית סמוך למסגד מועאוויה באזור אל-מוואסי שברפיח, בדרום הרצועה. לפי הודעת הצבא, בתקיפה אווירית בדרום הרצועה "חוסל מפקד חטיבת רפיח בזרוע הצבאית של חמאס". כמו כן, כלי תקשורת פלסטיניים דיווחו על נפגעים נוספים כתוצאה מירי ומפגזי ארטילריה באזורים שונים ברצועה, וכן על פלסטיני שמת מפצעיו לאחר שנפגע בתקיפה קודמת. אדם נוסף נפצע מירי כוחות הכיבוש באזור א-סטר אל-ע'רבי, בצפון-מערב העיר ח'אן יונס שבדרום הרצועה.

המונים השתתפו השבוע בהלוויה משותפת ל-70 הרוגים, ששרידי גופותיהם חולצו לאחרונה מהריסות מבנים ובתים שנהרסו בהפצצות כוחות הכיבוש באזור א-ספטאווי בצפון עזה, בהם בני המשפחות סלמאן, נבהאן, אבו ורדה, נסר, אל-מנצרי וא-שריף. כתב וואפא דיווח כי ההלוויה נערכה בתום פעולות החילוץ, על רקע מכשולים וקשיים שנבעו מהמחסור באמצעים ובציוד הדרושים לפינוי ההריסות שתחתיהן מצויים שרידי הרוגים.

ברחבי רצועת עזה נמשכות מעת לעת פעולות לחילוץ גופות ושרידים מתחת להריסות מבנים שנהרסו בהפצצות ישראליות, בשיתוף פעולה בין גורמים מקומיים לוועד הבינלאומי של הצלב האדום. על פי עדויות התושבים, כוחות הכיבוש מונעים חילוץ גופות מתחת למבנים הרוסים באזור "הקו הצהוב", שבשליטתם, ממזרח לציר סלאח א-דין, הכביש הראשי ברצועה.

כ-8,000 גופות ושרידי הרוגים עדיין מצויים מתחת להריסות המבנים ברצועת עזה מאז 7 באוקטובר 2023. לפי מקורות רפואיים, מניין ההרוגים במלחמה ברצועת עזה עלה ל-74,699, ומספר הפצועים הגיע ל-176,098. מאז הפסקת האש ב-11 באוקטובר אשתקד עלה מניין ההרוגים ל-1,647 ומספר הפצועים ל-5,969. מספר הגופות שחולצו הגיע ל-850.

חשש מהחורף הקרב ובא

שרי החוץ של בריטניה, אוסטרליה, קנדה ואיטליה תיארו השבוע את המצב ההומניטרי ברצועת עזה "קטסטרופלי", והזהירו מהשלכות עונת החורף על מאות אלפי תושבים שאין להם קורת גג. בהודעה משותפת שפורסמה באתר הרשמי של ממשלת בריטניה מסרו ארבע המדינות כי ההצפות שפקדו לאחרונה את הרצועה החריפו את סבלם של האזרחים, וציינו כי זו הייתה רק "הסערה הראשונה בחורף הזה".

השרים הדגישו כי תושבי עזה זקוקים בדחיפות למחסה ולסיוע הומניטרי, ומסרו כי 150 אלף אוהלים ואספקה חיונית נוספת מעוכבים בגבול וכניסתם לרצועה נמנעת. "אפשר לשנות את המצב לחלוטין, ועדיין יש זמן לפעול לפני שהחורף יגיע לשיאו", הדגישו השרים. ארבע המדינות קראו לממשלת ישראל לנקוט צעדים דחופים: להפסיק מיד את העיכובים ולאפשר העברה מהירה וללא מכשולים של סיוע הומניטרי לרחבי הרצועה; לפתוח את המעברים ולאפשר את הכנסת האוהלים הממתינים בגבול; ולהכניס חומרים דו-שימושיים הנחוצים לפעילות ההומניטרית ולמאמצי השיקום הראשוני, לפני שיהיה מאוחר מדי.

שרי החוץ חתמו את הודעתם בקריאה לכל הצדדים ליישם את "התוכנית המקיפה לשיקום רצועת עזה", לכבד את הסכם הפסקת האש ולעמוד בהתחייבויותיהם לפי המשפט ההומניטרי הבינלאומי, כדי להבטיח שהסיוע יגיע לזקוקים לו.

הישג במערכה נגד גירוש תושבי הכפר ראס ג'ראבה בנגב

שופט בית המשפט העליון ח'אלד כבוב החליט השבוע (15.11) להפוך את הצו הארעי שניתן בעניינם של תושבי הכפר ראס ג'ראבה לצו ביניים, שיישאר בתוקף עד להכרעה בעתירה או למתן החלטה אחרת. כמו כן, הורה בית המשפט לקבוע מועד לדיון בעתירה בפני הרכב שופטים. ההחלטה היא צעד חשוב בהגנה על כ-500 תושבי הכפר מפני פינוי כל עוד העתירה מתבררת. המדינה נימקה במשך שנים את הצורך בגירוש התושבים בטענה כי "יש להרחיב את דימונה".

עם זאת מדובר בהישג חלקי בלבד: העתירה טרם הוכרעה, צווי הפינוי לא בוטלו, ועדיין נדרשת השלמת פתרון המגורים המוצע והסרת החסמים המונעים את מימושו. יצוין כי בנובמבר אשתקד דחה בית המשפט העליון את ערעורם של תושבי הכפר נגד החלטת בית המשפט המחוזי בבאר שבע, ובכך אישר את גירושם של התושבים הערבים-בדואים מכפרם הסמוך לעיר דימונה בתוך 90 ימים.

ההחלטה ניתנה אז על אף שבית המשפט לעניינים מנהליים בבאר שבע ביטל ביוני 2025 את אישור תוכנית ההרחבה של דימונה, לאחר שנמצא כי היא לוקה בפגמים מהותיים, ובהם היעדר תסקיר השפעה על הסביבה ואי-בחינת האפשרות לשלב את תושבי ראס ג'ראבה במסגרת התוכנית.

אשר לעתיד תושבי ראס ג'ראבה, טענו השופטים כי רשות מקרקעי ישראל הציעה לתושבים פתרונות דיור הולמים, אך הם סירבו להם. במרכז עדאלה, המייצג את התושבים, דחו טענה זו וציינו כי אין בנמצא פתרונות ראויים וזמינים, וכי במהלך הדיון לא הצליח בא-כוח המדינה להצביע על שום פתרון מגורים מידי, אלא רק הזכיר אפשרות לדיור זמני או לסיוע בשכר דירה בדימונה.

בית המשפט העליון דחה גם את טענות עדאלה שלפיהן הפינוי הוא חלק ממדיניות סגרגציה שיטתית, שנועדה להעביר אזרחים בדואים לעיירות בדואיות ולמנוע את שילובם בערים יהודיות. בית המשפט נימק את דחייתו בכך שיישובים אלה נועדו להיטיב עם התושבים, וכי "תושבי ראס ג'ראבה, כמו כל אזרח אחר, יכולים להתמודד במכרזים לרכישת קרקע בדימונה".

למערכה למען התושבים התגייסו המועצה לכפרים הלא מוכרים, וכן חברי הכנסת וליד אלהואשלה (רע"מ) ויוסף עטאונה (חד"ש, הרשימה המשותפת) אשר פועלים מול גורמים פוליטיים וממשלתיים לקידום פתרונות מעשיים.

"הדרך עוד ארוכה. החלטת בית המשפט מעניקה לתושבים הגנה משפטית חשובה, אך אינה מסיימת את המאבק להבטחת זכויותיהם. המאמצים המשפטיים, הפוליטיים, המקצועיים והציבוריים יימשכו, בצד עמידתם האיתנה של תושבי ראס ג'ראבה והוועד המקומי שלהם, עד להשגת פתרון צודק ובר-קיימא, שישמור על זכויותיהם, כבודם וביטחונם", מסרו ועדת ההיגוי העליונה לאזרחים הערבים בנגב, פורום הרשויות המקומיות בנגב והמועצה למען הכפרים הלא מוכרים.

ללמוד מצרפת, מאיטליה, מספרד ומפורטוגל

גל סכסוכי העבודה ושילוב המאבקים

שורה ארוכה של סכסוכי עבודה הוכרזו בשבועות האחרונים: בנמל חיפה, בחברת התעופה ארקיע, ברותם אמפרט בנגב, בחברת התחבורה הציבורית דן, בבתי המשפט ובקרוב במוזיאוני העיר חיפה.

בנמל חיפה, שהופרט בתמיכת ההסתדרות לבעלות של איל ההון ההודי אדאני, המקורב לנשיא מודי, הוכרז הסכסוך בגלל צעדים חד-צדדיים שנוקטת ההנהלה, פגיעה בתנאי העבודה וליקויי בטיחות חמורים. סיבה נוספת - הסכם שנחתם בפברואר לפיו ייקלט דור חדש של עובדים ללא תוכניות פרישה והגנות לעובדים הוותיקים. כמו כן בניגוד להסכם בנמל בו מועסקים כ־700 עובדים, ועל מנת למקסם רווחים, מעבירה ההנהלה משימות לעובדי קבלן.

ההסתדרות הכריזה על סכסוך עבודה בחברת רותם אמפרט נגב המופרטת. זו בבעלות איש העסקים היושב בלונדון עידן עופר. ההכרזה הגיעה בשל כוונת ההנהלה לקדם באופן חד צדדי "צעדי התייעלות ומהלכים להפחתת עלויות העבודה", המאיימים לפגוע בשכרם ובתנאי העסקתם של כ-850 עובדים. סיבה נוספת היא מבוי סתום במשא ומתן על ההסכם הקיבוצי, לאחר שפג תוקפו של ההסכם הקיבוצי הקודם.

בחברת התעופה ארקיע, המופרטת אף היא, הוכרז סכסוך מחשש "מהלכי התייעלות וצמצומים ללא הסכמות עם נציגות העובדים". זאת נמכרה החברה על ידי בעלי ההון האמריקאים האחים רפי, ג'ו ואבי נקש.

יצאו מקבוצת וואטסאפ והוזמנו לשימוע

ביום שלישי (10 בנובמבר) הכריז איגוד עובדי התחבורה בהסתדרות על סכסוך עבודה בחברת התחבורה הציבורית "דן", שכולל את כ-2,300 נהגי החברה ועובדיה. הסיבה: צעדים שמקדמת הנהלת החברה לקליטת מאות נהגים המועסקים בתנאי עובדי קבלן, בתנאי העסקה שונים מאלה החלים על הנהגים הקיימים באמצעות ההסכם הקיבוצי. סיבה נוספת היא "גרירת רגליים במשא ומתן להסדרת נושא המשמעת בחברה, תוך נקיטת צעדים לא מידתיים נגד העובדים".

ההסתדרות במרחב חיפה שיגרה בשבוע שעבר מכתב התראה למנכ"ל חברת מוזיאוני חיפה, יותם יקיר, ובו היא מתריעה כי היא שוקלת הכרזת סכסוך עבודה ונקיטת צעדים ארגוניים בגלל מבוי סתום במו"מ על חתימת הסכם השכר.

סכסוך עבודה הוכרז גם בהנהלת בתי המשפט, והוא חל על כ-2,400 מעובדיה. המחלוקות בין נציגות העובדים להנהלה נוגעות לעומסי העבודה, לשינויים ארגוניים ולתנאי ההעסקה. אחת המרכזיות שבהן קשורה במינויים של עשרות שופטים חדשים, שלא לוו בתוספת מספקת של כוח אדם מנהלי. מחלוקת נוספת עוסקת ברפורמה ארגונית.

לפי הנציגות, ההסתדרות והוועד חתמו עם ההנהלה על הסכם קיבוצי שנועד להסדיר את הרפורמה. אולם חלק מהשינויים מיושמים בלי הסכמת נציגות העובדים. את המתיחות החריף אירוע בבית המשפט המחוזי בלוד: קלדניות יצאו, במחאה על שינוי ארגוני, מקבוצת וואטסאפ חדשה שנפתחה עם מנהלי מדורים, ובעקבות זאת זומנו 23 קלדניות לשימוע.

מנופאי בנמל חיפה בעת פריקת אוניית מכולות (צילום: נמל חיפה)

... ואצלנו? הים אותו ים

גל סכסוכי העבודה אינו מקרי. המעסיקים ניצלו את המלחמה כדי לעשוק את עובדיהם, והעובדים מתמודדים עם יוקר המחיה המאמיר – המעשיר עוד יותר את בעלי ההון, מעסיקים אף הם. העמקת הניצול התאפשרה בגלל שתיקת האיגודים המקצועיים (כולם!) ותמיכתם מי בפועל ומי בשתיקה במלחמת הנצח של שלטון הימין.

מה שדרוש כעת הוא ראשית, לשבור את מעגל השתיקה ואי-העשייה ולצאת למתקפה מעמדית רבתי. קודם כל חיוני לגלות סולידריות פעילה עם מקומות העבודה בהם כבר הוכרזו סכסוכי עבודה. שנית, לנתץ את ההישג ההיסטורי של המעסיקים שהצליחו לשבור את ההסכמים הענפיים או המגזריים (במגזר הציבורי או בזה הפרטי) שהיו נהוגים בעבר לטובת הסכמים מפעליים – להפריד ולמשול.

גם באירופה פרצו בחודשיים האחרונים מאבקים מעמדיים רבים בתמיכתם הפעילה של האיגודים המקצועיים ומפלגות השמאל העקבי. שם כולם מדברים על "שילוב מאבקים", קרי: כאשר פורץ מרד של תלמידי תיכון בצרפת, מצטרפים ארגוני המורים ולאחר מכן כל האיגודים המקצועיים (כולם!) למערכה למענם, יחד עם דרישות נוספות בהן מאבק ביוקר ולמען תוספות שכר כלל-משקיות. אבל כאן, לא מסוגלים ארגוני המורים לתאם אפילו מהלך משותף אחד.

באיטליה קיימו האיגודים שתי שביתות כלליות נגד המדיניות הכלכלית של ממשלת הימין והצטרפו לצעירים הנאבקים נגד המיליטריזציה והפניית משאבים נוספים למלחמה ולצבא (הלוואי אצלנו!). זאת, בדומה לשביתות הכלליות בבלגיה. בספרד ובפורטוגל, שפרצו בעקבות משבר הדיור ויוקר המחיה ובתמיכה במאהלי הצעירים שהוקמו בדרישה ל"דיור לכול". בישראל, לא הצטרפה ההסתדרות למחאה החברתית הגדולה בקיץ 2011 שפרצה על רקע מצוקת הדיור. אפשר כמובן להמשיך בהפקת לקחים מהמערכות המעמדיות באירופה, גם במדינות נוספות. אבל השורה התחתונה ברורה: ההסתדרות וכלל האיגודים בישראל חייבים לבחור בין צייתנות לממשלות הימין וכרסום מתמיד במעמדם של כ-4.5 מיליון העובדים ליציאה למערכת כוללת, "שילוב מאבקים", למען חבריהם וכלל השכירים ובני משפחותיהם.

אפרים דוידי

ראשת המועצה האזורית עמק יזרעאל, שלומית שיחור רייכמן בחוצות אלונים, יחד עם מוניר זבידאת, ראש מועצת בסמת טבעון ויאסר טבאש, ראש מועצת כעביה, 7 בנובמבר 2026 (צילום: דף הפייסבוק של שיחור רייכמן)

שלומית שיחור רייכמן, ראשת המועצה האזורית עמק יזרעאל

שותפות יהודית-ערבית היא כוח

הסתכלו רגע סביבכם. אנחנו עומדים כאן, בלב העמק שלנו. עמק שכולנו כל כך אוהבים. עמק של שדות, של יישובים, של אנשים. של יהודים וערבים שחיים כאן יחד, עובדים יחד, מגדלים כאן ילדים וחולמים בדיוק אותם חלומות. כי בסוף, כשמקלפים את כל הרעש, את כל הכותרות ואת כל הוויכוחים, מגלים משהו פשוט.

כולנו רוצים אותם הדברים. אנחנו רוצים שהילדים שלנו יגדלו בביטחון, שיהיה להם חינוך טוב, שתהיה להם הזדמנות להצליח, שיחיו במדינה שמכבדת אותם, שרואה אותם, שנותנת להם תקווה. וכשאני מסתכלת על האנשים שחיים בעמק שלנו, אני יודעת שזה אפשרי.

אני לא צריכה לדמיין איך נראית שותפות בין יהודים לערבים. אנחנו חיים אותה. בכל יום. היא נמצאת בבתי הספר, בבתי החולים, במקומות העבודה, בשכנות הטובה ובחברויות שנבנות כאן לאורך שנים. והיא לא נעצרת ברמת האנשים.

אין מקום לחומות המפרידות בינינו

גם אנחנו, ראשי הרשויות, עובדים יחד. מתמודדים עם אתגרים משותפים, מקדמים יוזמות, מחפשים פתרונות ובונים קשרים שמבוססים על אמון ועל כבוד הדדי. כי כשצריך לדאוג לילדים שלנו, לביטחון שלנו, לחינוך, לתשתיות ולאיכות החיים שלנו, אין מקום לחומות שמפרידות בינינו. יש לנו אחריות משותפת. ויש לנו עתיד משותף.

ואני רוצה לומר כאן הערב משהו ברור. החיים שלנו כאן יקרים מדי. הילדים שלנו יקרים מדי. העתיד שלנו יקר מדי, מכדי שנאפשר להכתים אוכלוסייה שלמה רק כדי לשרת צרכים פוליטיים. אסור לנו לתת לפחד להחליף את האמון, להכללות להחליף את ההיכרות, ולשנאה להחליף את השכנות. כי מאחורי כל כותרת יש בני אדם. יש משפחות. יש ילדים. יש חלומות. ויש אנשים שרוצים בדיוק כמונו לחיות כאן בכבוד ובביטחון.

אני עומדת כאן הערב, יחד עם חבריי ראשי הרשויות, לא רק כראשת מועצה, אלא כאישה, כאמא וכמי שמאמינה בכל ליבה בכוח של אנשים לבנות יחד מציאות טובה יותר. ואני כאן כי אני מאמינה בשלושה שי״נים: שינוי, שלום, שכנות טובה.

שינוי — כי מותר לנו לרצות מציאות אחרת, ומגיע לנו עתיד טוב יותר; שלום — כי הילדים שלנו ראויים לגדול עם תקווה, ולא עם פחד; ושכנות טובה — כי בסוף, לפני כל דעה פוליטית ולפני כל מחלוקת, אנחנו קודם כול בני אדם. שכנים. שותפים לאותה אדמה ולאותו עתיד. ויחד, רק יחד, נוכל להביא את שלושתם.

השותפות אינה חולשה

אני מאמינה ששותפות אינה חולשה. שותפות היא כוח. היא לא דורשת מאיתנו להסכים על הכול. היא דורשת מאיתנו לזכור שגם כשאנחנו שונים, העתיד שלנו קשור זה בזה. אנחנו לא צריכים לחכות שמישהו אחר יבנה עבורנו את החברה שאנחנו רוצים לחיות בה.

זה מתחיל כאן. בינינו. בדרך שבה אנחנו מדברים, בדרך שבה אנחנו מקשיבים, ובאומץ שלנו להושיט יד גם למי שחושב אחרת. אני מאמינה באנשים שחיים כאן. אני מאמינה בעמק שלנו. ואני מאמינה שהתקווה לעתיד טוב יותר מתחילה כשאנחנו בוחרים לראות אחד את השני. כי יש לנו הרבה יותר שמחבר בינינו ממה שמפריד בינינו. והעתיד של הילדים שלנו יקר מדי מכדי שנוותר על האפשרות לבנות אותו יחד.

עו״ד שלומית שיחור רייכמן

מתוך דבריה בעצרת נגד הגזענות ולמען שותפות יהודית-ערבית שנערכה בחוצות אלונים, 7.11

פוטין נגד יום המהפכה

יום המהפכה, שנחגג ברחבי העולם ב-7 בנובמבר, מציין את האירוע ההיסטורי שהביא לראשונה לכינונה של חברה סוציאליסטית עם הקמתה של רוסיה הסובייטית ובהמשך - ברית המועצות. בתאריך זה נטלו לידיהם העובדים את השלטון וניצחו במאבק המעמדי למען לחם, אדמה ושלום – ללא סיפוחים וללא תנאים.

ארחיב במטרה השלישית, משום שהיא רלוונטית מתמיד למשמעותו של החג ברוסיה של ימינו. מאז הפלישה הרוסית לאוקראינה בשנת 2022 נהרגו לפחות 450 אלף חיילים רוסים – לפי הנתונים של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה של רוסיה שנפרצו – יחד עם מאות אלפי חיילים אוקראינים. קו החזית נותר יציב ושום צד אינו מצליח להתקדם, אך הממשלה הרוסית מוסיפה לדרוש סיפוח שטחים גדולים בתמורה להפסקת אש. את מחיר המלחמה משלמים לא רק הקורבנות בחזית, אלא גם האזרחים משני צדי המתרס – הסובלים מיוקר מחייה מאמיר ומאיכות חיים מדרדרת, מהפסקות חשמל ומהפגזות תכופות. כיצד, אם כך, מתייחסים ברוסיה תחת שלטונו של פוטין לחג המסמל רווחה ושלום?

ניסיונות השכחה מתמשכים

לאחר התפרקות ברית המועצות נותר יום המהפכה יום חופשה עבור אזרחי רוסיה, אך בהדרגה פעל השלטון לשנות את משמעותו. כבר ב-1996, בתקופת הנשיא בוריס ילצין, הוגדר מחדש התאריך בתור "יום הפיוס", המסמל פיוס בין אידאולוגיות ומעמדות. לרגל ציון התאריך נערכו "טקסי פיוס" שהאשימו את המהפכה ביצירה קרע בעם הרוסי, ובמניעת פיתוחה של הארץ בשיתוף פעולה של כל המעמדות. בכך ניסתה הממשלה לבטל את המשמעות הסוציאליסטית של מהפכת אוקטובר, ולהטיל דופי באופוזיציה הקומוניסטית.

אך ניסיון זה לא צלח. כוחות השמאל ברוסיה עדיין היו חזקים באותה תקופה, והם התנגדו בתוקף למחיקת זכרה של המהפכה. "יום הפיוס" לא נקלט כחג פופולרי, ובסופו של דבר בוטל. עד 2005 נותר 7 בנובמבר יום חופשה ללא חג רשמי. בשנה זו הוגדר מחדש יום המהפכה בלוח השנה – הפעם בתור יום זיכרון. ב-2005, לאחר היבחרו בשנית של ולדימיר פוטין לנשיאות, החליט השלטון לעצב מחדש את 7 בנובמבר כיום זיכרון נגד המהפכנים והמהפכה. הוחלט שיום זה יצוין בסימן "זיכרון המוראות שהביאה המהפכה". נוסף על כך הוכרז 4 בנובמבר כיום האחדות הלאומית.

כדי לעמעם עוד יותר את משמעותו ההיסטורית של התאריך, הוא מצוין גם כיום גבורה צבאית. ביום זה ב-1941 החל הקרב על מוסקבה, שהיה נקודת מפנה במלחמת העולם השנייה. חיילי הצבא האדום השתתפו במצעד יום המהפכה במוסקבה, וממנו יצאו הישר אל שדה הקרב כדי להגן על הבירה מפני הנאצים.

בהתייחס לאירוע זה, מאז שנת 2003 נערך מדי שנה במוסקבה מצעד צבאי לזכר הקרב. אך בניגוד לאותם חיילים שהשתתפו במצעד יום המהפכה ויצאו אל הקרב להגן עליה – ובכך יצרו קשר חד-משמעי בין המהפכה וההגנה עליה מפני הפשיזם – כיום המשמעות הוחלפה בתעמולה לאומנית-מיליטריסטית. מאז הפלישה הרוסית לאוקראינה לא התקיימו מצעדים צבאיים ביום זה, אך הניסיון לשוות ל-7 בנובמבר אופי לאומני ומיליטריסטי נמשך.

בטלוויזיה הרוסית ניתן לצפות ביום זה בתוכניות שונות המציגות את המהפכה בתור פשע, את לנין בתור טרוריסט ואת הצבא הלבן וכוחות הריאקציה הרוסית בתור גיבורים.

מחיקת המסורת של מהפכת אוקטובר והחלפתה בתפיסה האנטי-קומוניסטית של הימין הקיצוני הן חלק מתהליך ארוך של פשיזציה ברוסיה. משנה לשנה משתפי פעולה עם הנאציזם מוכרזים כגיבורים, ספרי ההיסטוריה משוכתבים, ובבתי הספר מוטמעים חומרי לימוד עם מסרים לאומניים, שמרניים ופשיסטיים. ארגוני ימין קיצוני וארגונים נאו-פשיסטיים כמו "רוסיץ'" מקבלים יד חופשית מהשלטון, שעה שפעילי שמאל כמו בוריס קגרליצקי (ר' גיליון 41 של "זו הדרך") נשלחים למאסר ומואשמים בהסתה. כתוצאה מהרדיפה ומהמאסרים נדחקים יותר ויותר אנשי אופוזיציה ופעילים פוליטיים לגלות.

בשנים האחרונות, החיפוש של ההנהגה הרוסית אחר מקורות לגיטימציה אידיאולוגיים הוביל אותה למחוזות הפשיזם. כבר ב-2021 הביע פוטין הערכה לפילוסוף הפשיסט איוון איליין. כיום תהליך זה מואץ משמעותית. אלכסנדר דוגין – פילוסוף הימין הקיצוני הרוסי, שקרא לא פעם להשמדת עמים וכליבוש אדמות בשם עליונות גזעית – הפך מאז תחילת המלחמה לאחד האינטלקטואלים המזוהים ביותר עם הקרמלין ועם פוטין אישית.

מה לנין היה אומר על הפלישה לאוקראינה?

ב-1917, בנאומו בפני הקונגרס השני של הסובייטים, הציג לנין את צו השלום. הממשלה החדשה קראה לצדדים במלחמת העולם הראשונה לפתוח במשא ומתן לשלום ללא סיפוחי שטחים וללא פיצויים כפויים. הבולשביקים הבינו כי האינטרס המיידי של העמים הוא להפסיק את המלחמה – הפוך ממדיניותה העכשווית של רוסיה.

בפברואר 2022, בנאומו לאומה לאחר הפלישה לאוקראינה, נקב פוטין בשמו של לנין והאשים את המנהיג הקומוניסטי ב"המצאת" אוקראינה – "טעות" שהפלישה הרוסית שואפת "לתקן". במילים אחרות, פוטין הציג את עצמו כריאקציונר הרואה בשחרור העמים שגיאה והשואף לבטל את אחד מהישגיה החשובים של המהפכה – מימוש הזכות להגדרה עצמית.

הפלישה העקובה מדם לאוקראינה, שנמשכת בדרישה גלויה לסיפוח שטחים, היא ההפך המוחלט מהמורשת האנטי-אימפריאליסטית של מהפכת אוקטובר. מצבו של הצבא הרוסי היום אף מזכיר את מצבו של הצבא הצארי ערב המהפכה, כאשר המוני חיילים מתים לשווא למען האינטרסים האימפריאליים של האליטה הרוסית.

ציון יום המהפכה בצל הפשיזציה של רוסיה והמלחמה המתמשכת מעלה שאלות: מה המורשת של מהפכת אוקטובר, ושל מי החג הזה? האם 7 בנובמבר הוא תאריך ככל תאריך אחר בלוח השנה הרוסי שאפשר להפשיט מערכיו? או שיום המהפכה הוא חג עם מסר אינטרנציונליסטי ושוחר שלום, אשר כוחות אימפריאליסטיים וימניים לעולם לא יוכלו לנכס? אל לנו להשלים עם הניסיון הפשיסטי להשכיח את מאבקם של העובדים והאיכרים ללחם, לאדמה ולשלום. יום המהפכה אינו חג רוסי בלבד – הוא מורשת אוניברסלית של האנושות כולה.

עידן סלוצקר

נציגי האגף הפרוגרסיבי: ברני סנדרס, עבדול א-סייד הסנאטור הנבחר של מישיגן וחברת בית הנבחרים האמריקאי אלכסנדריה אוקסיו-קורטז (צילום: רשתות חברתיות)

סנדרס מוביל בהצלחה מהפכה פוליטית

הספרון "נלחמים באוליגרכים" מאת ברני סנדרס, שפורסם לאחרונה בעברית (הוצאת רדיקל), ראה אור במקורו בשנת 2025. סנדרס מביא בו בשפה פשוטה וקולחת, בפרקים קצרים עם כותרות, ניתוח עממי ועם זאת מעמיק של המציאות החברתית והפוליטית בארצות-הברית. כתבתי "ארצות-הברית", אבל הדוגמאות להמחשת הנושא נשאבות מההיסטוריה של עמים שונים.

ברני סנדרס נולד בשנת 1941 בברוקלין במשפחה יהודית. מגיל צעיר הגדיר עצמו כאיש שמאל וב-1981 השתתף לראשונה במסע בחירות. הוא נבחר אז לראשות עיריית ברלינגטון במדינה וורמונט כמועמד עצמאי. תשע שנים מאוחר יותר כבר גמלו לו האזרחים על מסירותו כשבחרו בו לבית הנבחרים של ארה"ב כסוציאליסט עצמאי. בתפקיד זה הוא נושא עד היום. בגיל 73 התמודד סנדרס לראשונה בבחירות לנשיאות ארה"ב. בשל התנאים בארצו, התמודד במסגרת המפלגה הדמוקרטית.

צמד המילים "נלחמים באוליגרכיה" היה בתחילת 2025 כותרתו של מסע הרצאות של סנדרס. כותרת זו הייתה לשמו של הספרון. כמו בשיחה או הרצאה מול קהל, סנדרס מנהיר בספרון מושגים, מציג שאלות רטוריות, מביא נתונים חד-משמעיים, ואז מציג את המסקנה.

"האוליגרכיה של ימינו יצרה לא רק אי-שוויון חסר תקדים בהכנסות ובעושר", כותב סנדרס. "היא לא רק הביאה לריכוז בעלות חסר תקדים. היא גם הולידה מערכת פוליטית מושחתת במיוחד, הנשלטת ביד רמה על-ידי מיליארדרים".

האין זה תיאור אחד לאחד גם של המציאות הישראלית? ב"הארץ" של סוף השבוע (13.11) קראתי שהמיליארדר ג'יימס פאקר, ממקורבי נתניהו, העביר לעורך הדין עמית חדד, סנגורו של נתניהו, לפחות 1.25 מיליון דולר למימון הגנתו של ראש הממשלה.

סנדרס עצמו מבליט את המשמעות הגלובלית של אי-השוויון חסר התקדים בהכנסות: "בחמש השנים האחרונות, נעשו חמישה מיליארד בני אדם ברחבי העולם עניים יותר, בעוד שחמשת האנשים העשירים בעולם שילשו את הונם ויותר מכך, וכעת השווי הכולל שלהם עומד על 1.34 טריליון דולר. כן – 1,340,000,000,000 דולר".

כותרת פרק 4 בספרון היא: "הם הצליחו אז, אנחנו יכולים להצליח עכשיו: לקחים אחדים מההיסטוריה". מטרתו הברורה היא לשכנע אותנו, הקוראים, כי גם כשסיכויי המאבק קטנים, חיוני לשאוב תקווה ממאבקי עובדים שנערכו בהיסטוריה, מהמאבקים לזכויות הנשים, הילדים והלהט"ב.

מדוע, לדברי סנדרס, הוא מתרוצץ מעצרת לעצרת? "מטרת העצרות הללו היא לגרום לאנשים להבין שהם לא לבד. העמידה לצד אלפי אנשים אחדים בקהילה שלך, החולקים את אמונתך שקומץ מיליארדרים לא צריכים לנהל את המדינה שלך, מעניקה לאנשים כוח ותקווה. לא, 800 אלף אמריקאים לא צריכים להיות חסרי בית".

אך סנדרס אינו מסתפק בכוח ובתקווה. הוא מדגיש: "המטרה הייתה לעזור בבניית תנועה". ובהמשך הוא מבהיר איזו תנועה: "אנחנו חייבים לערב מיליוני אנשים בפוליטיקה בדרך שמעולם לא קרתה לפני כן. אנחנו חייבים להוביל מהפכה פוליטית".

זכה ברני סנדרס, ובגיל 85, בעקבות ההצלחה של המפלגה הדמוקרטית בבחירות שנערכו החודש לבית הנבחרים ולסנאט, הוא כבר עומד בראש אגף שלם של נבחרים דמוקרטים. וזאת מבלי לשכוח גם את בחירתו של זוהרן ממדני, תלמידו של סנדרס, לראשות עיריית ניו יורק.

ואת הקונגרס החדש מאתגר סנדרס גם בהצעות חוק שנועדו לאסור מכירת נשק ודחפורים לישראל. זו אינה הפעם הראשונה שסנדרס יזם הצעות חוק כאלה, אך תוצאות ההצבעה השתנו: בהצבעה על הצעות החוק האלה לפני שנתיים, התנגדו למכירת נשק לישראל 18 סנאטורים דמוקרטים. באפריל השנה כבר תמכו בעמדת סנדרס 36 מתוך 47 סנאטורים דמוקרטים, רוב מוחץ.

תמר גוז'נסקי

הושלם ניצחון הדמוקרטים בארה"ב

המועמדת הדמוקרטית לסנאט מרי פלטולה ניצחה בבחירות האמצע באלסקה. היא זכתה ב־50.1% מהקולות ובכך גברה על המועמד הרפובליקאי דן סליבאן שזכה ב־45.8% מהקולות. עם ניצחונה גדל כוחם של הדמוקרטים בסנאט – 56 מושבים לעומת 44 למפלגה הרפובליקאית.

בעקבות הניצחון, כתב הסנאטור ברני סנדרס: "ביחד ניצחנו את הטרמפיזם ובחרנו מספר היסטורי של מועמדים מתקדמים. כך עזרנו לשינוי של התודעה הפוליטית בארה"ב. עכשיו ניצב בפנינו אתגר נוסף: פולמוס על עתידה של המפלגה הדמוקרטית".

מבקרים בתערוכה "הקו המחזיק: קרטוגרפיות של הנראה והבלתי-נראה" (צילום: מוזיאון על התפר)

ארטיביזם ירושלמי: על התפר בין אמנות למציאות

עמותת עיר עמים ומוזיאון על התפר מזמינים למפגש "ארטיביזם ירושלמי – על התפר בין אמנות למציאות" ובמרכזו השאלה: "מי משרטט את הקווים של ירושלים, מה נשאר מחוץ למפה, ואיך אמנות יכולה להתערב בתמונה?".

האירוע שיתקיים ביום שישי הקרוב (20.11) מהשעה 10:30 ועד 14:00, נועד לסטודנטים לאמנות ויתקיים במוזיאון על התפר, רחוב חיל ההנדסה 4. יהיה זה מפגש בין יצירה, אקטיביזם והמציאות הירושלמית. "נבחן איך מפות ודימויים מעצבים את האופן שבו אנחנו רואים את העיר, ומה אפשר לגלות כשמשנים את נקודת המבט", נמסר.

האירוע יתחיל בסיור מודרך במבנה המוזיאון ובתערוכה "הקו המחזיק: קרטוגרפיות של הנראה והבלתי-נראה". לאחר מכן, יתקיים מפגש על גג המוזיאון עם אמנים ופעילים בסדרה של הצגות קצרות ושיחה פתוחה. הכניסה חופשית בהרשמה מראש.

מהמוזיאון נמסר: "כל מפה מגלמת סדרה של החלטות: מה לציין או להשמיט, היכן למתוח קו ומה יישאר בחוץ. שאלות המיפוי לעולם אינן טכניות אפוא, לעולם לא ניטרליות: מי ממפה? למען מי? ומה נמחק כדי שייראה כל היתר? כיום המפה כבר לא ממתינה לנו שנפתח אותה. המפה היא הסוכנת הפעילה – נרצה או לא נרצה, היא הממפה אותנו בלי הרף".

בתערוכה "הקו המחזיק" משתתפים האמנים: אבי יאיר, אבנר שר, אזיו גריבאודו, איזבלה מנדלי, אליהו אריק בוקובזה, אן רות פקטורוביץ', אנה רוסו, אנריקו ט' דה פריס, ג'אני דה־פאולי, גליה ארמלנד, דאדו שפירא, דיאנה פינטלדי, דניאל פלדהקר, דפנה שלום, טליה ימיני, יובל יאירי, כרם נאטור, מאיה סמירה, נרי צ'קרלי, סטפנו ברסאני, פריד אבו שקרה, פרנצ'סקה דושיה, ציבי גבע, קרלה קיוזאנו, רונן שהרבני, ריקרדו גוסמרולי, שולי בורנשטיין וולף ושי אזולאי. אוצרים: ורה פילפול וארמאנו טדסקי.

לדברי האוצרים, "התערוכה ממשיגה מחדש את המיפוי. לא רק כאקט רשמי של סיווג, הדרה ושליטה, אלא גם כאקט של זיכרון, דמיון והתנגדות. העבודות הכלולות בתערוכה ממפות את מה שלא ניתן לשקף בקווי אורך ורוחב: נתיבי הגירה, גבולות מוגפים, געגועים אנושיים. בתערוכה ארבע תימות: הגוף כטריטוריה; זכרון וגעגוע; גבולות וסדקים; עולמות מדומיינים".

בתערוכה עבודותיהם של אמנים מאיטליה ומישראל, החולקים מרחב ים-תיכוני עמוס זיכרון, נדודים ומתח פוליטי. הם בוחנים אופנים שונים של התבוננות במקום, שייכות וגבולות דרך מפות. מתוך פערי השפה והתרבות ביניהם עולה השאלה: כיצד הופך מקום לחלק מזהות, וכיצד הוא עומד איתן גם כשהוא משנה צורה, נקרע לשניים, מופקר או מדומיין מחדש?

יוסי אבו

שבוע שיר / בעריכת לריסה מילר

עורי / מאיר שבתי

עורי עורי עוזך פלסטין, לבשי תפארתך ציון
התפתחי מכבליך
ושירי שיר חדש
תהילה לאלוהינו
בְּרֵאוֹתֵךְ בניך ובנותיך
נלחמים על קדושתך
נגד גזלנייך
נגד מחריבייך
נגד שופכי דם נקי בך
עורי כמשוש חתן על כלה
אורי אורי כי אורך זרח
מכסה ארץ
אורי ציון כי בניך ובנותיך נקבצו בך
להקהל ולעמוד על נפשם
ונפש בני בניהם
נצח והוד, בהם נמצאים
ישראל ופלסטין בשם נקראים
מרקדים בך לעתיד חדש

מתנחל ירה למוות בפלסטינית בת 72

פלסטינית בת 72 נורתה למוות השבוע (17.11) בידי מתנחלים בא-דיוכ א-תחתא שבמערב יריחו – שכונה שמתנחלים השתלטו עליה לפני שבועיים, כך מסרה סוכנות הידיעות וואפא. לפי הדיווחים, המתנחלים יזמו פרובוקציה כלפי תושבי השכונה. מקורות רפואיים מסרו כי האישה, פדה סאלם חג'אג' פוהידאת, נפגעה מירי בראשה, ושישה פלסטינים נוספים נפצעו באורח קל עד קשה בתקרית. לפי עדויות, האישה עמדה בפתח ביתה יחד עם בני משפחתה כשמתנחל הגיע למקום, צעק והשתולל, ואז פתח בירי לעברם.

צלם סוכנות הידיעות הפלסטינית וופא, סלימאן אבו סרור, שהגיע כדי לסקר את הירי הקטלני, הוכה ונעצר בידי חיילים. הצבא החזיק באבו סרור במשך שש שעות, ולאחר שחרורו פונה לקבלת טיפול רפואי בבית חולים. איגוד העיתונאים הפלסטינים גינה בחריפות את הכאתו של הצלם בידי כוחות הכיבוש.

מוסטפה פהידאת, קרוב משפחתה של האישה, אמר לוואפא כי קצין ישראלי הורה להם שלא לקיים הלוויה. דובר הצבא מסר את גרסתו לפיה בתקרית נפרדת בשכונה "מחבלים האיצו עם רכבם לעבר רכב ישראלי ופגעו בו. מייד לאחר הפגיעה, יצאו מרכבם עם כלי תקיפה, תקפו ופצעו את יושבי הרכב הישראלי. בהמשך, יודו אבנים לעבר הישראלים שהגיבו בירי להסרת האיום".

עוד דיווחה סוכנות הידיעות וואפא כי שמונה תושבים נפצעו לאחר שמתנחל דרס אותם בעיירה תוקוע שמדרום-מזרח לבית לחם. המתנחל דרס ברכבו תושבים שהתקהלו סמוך לזירת תאונת דרכים בח'רבת א-דיר, בכביש הראשי בעיירה. לאחר מכן, כוחות הכיבוש פשטו על תוקוע וחסמו את הכביש הראשי בזירת האירוע ואת הכניסה הראשית היחידה לעיירה, וגרמו עומסי תנועה כבדים.

בתוך כך, קבע בג"ץ השבוע שהמדינה מפירה את חובתה החוקית להגן על תושבים פלסטינים בבקעת הירדן מפני אלימות מתנחלים, ומתח ביקורת חסרת תקדים בחריפותה על התנהלות הרשויות הישראליות. הפסיקה ניתנה פה אחד בידי השופטים דפנה ברק-ארז, עופר גרוסקופף וגילה כנפי-שטייניץ, במסגרת עתירה שהגישו 12 פלסטינים המתגוררים באזור ואדי אל-פארעה ומעבדים שם אדמות חקלאיות.

השופטים הורו על הרחקת המתנחל משה שרביט, שהתנכל לעותרים, מאדמות התושבים ועל צעדים מעשיים נוספים להגנתם. הם אף כינו את הזנחת התושבים "בלתי נסבלת" והביעו תקווה כי פסק הדין ישמש "קריאת השכמה" לרשויות המדינה. בית המשפט ציין כי נאלץ להתערב בעבודת הרשויות כמוצא אחרון.

עו"ד רעות שאער, מנהלת היחידה לזכויות האדם בשטחים הכבושים באגודה לזכויות האזרח, מסרה: "זה פסק דין יוצא דופן, תוצאה של עבודה משפטית יוצאת דופן: במשך שנים התושבים סובלים מאלימות, מאיומים ומנישול מאדמותיהם, בעוד הרשויות עומדות מנגד ואף מסייעות להרחקתם. בעבודה על העתירה הזו החלטנו שאם המשטרה והצבא לא עושים את העבודה – אנחנו נעשה אותה. קשה לתאר את התסכול ואת חוסר האונים כשכותבים עוד הודעה מעדכנת לבית המשפט, בידיעה שבשטח הזכויות הבסיסיות של המשפחות ממשיכות להירמס".

השבוע לפי איתי בנימיני

מסרבות וחד"ש סטודנטים

נלחמים לעתיד שלנו, לא

למלחמות שלהם

צעדת מחאה במסגרת יום השביתה הבינלאומי

של הצעירים נגד המלחמה

יום שישי 20.11 | 12:00 | רוטשילד 1 תל אביב

החזית הדמוקרטית לשלום ושוויון

אבלה על פטירתה של הפעילה הותיקה

חגית בק

ומשתתפת בצער המשפחה